

ЗМІСТ

Засідання двадцять шосте, вечірнє (Вівторок, 3 квітня 2018 року)

Прийняття за основу проекту Закону «Про концесії»	...2
Внесення змін до:	
Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення	...24
статті 20 ² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»	...35
Голосування щодо включення проектів законів до порядку денного сесії	...34
Заява фракцій «Об'єднання «Самопоміч» і «Батьківщина»	...34
Прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо введення заборони на суцільну вирубку ялицево-букових лісів на гірських схилах Карпатського регіону»	...40

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ ШОСТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
3 квітня 2018 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу всіх заходити до залу і підготуватися до реєстрації. Я прошу секретаріат повідомити, щоб народні депутати заходили до залу.

Готові до реєстрації? Отже, прошу взяти участь у реєстрації.

У сесійному залі зареєстровано 355 народних депутатів. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Колеги, наступний законопроект [№ 6466](#). До нього тільки п'ять поправок, але є пропозиція, щоб ми спочатку розглянули проект Закону «Про концесії» ([№ 8125](#)), а потім – проект закону № 6466. Це прохання і позиція комітету.

Пропонується проект Закону «Про концесії» (№ 8125) розглянути за скороченою процедурою.

Я хочу нагадати, колеги, що в нас наступний блок питань щодо екологічної політики. Це шість надзвичайно важливих питань. Ми до обіду витратили надто багато часу і є прохання до залу, щоб на вечірньому засіданні ми змогли розглянути проект Закону «Про концесії», законопроект щодо місцевого самоврядування, а також блок питань щодо екологічної політики. Тому я прошу всіх підтримати пропозицію про розгляд проекту Закону «Про концесії» (№ 8125) за скороченою процедурою. Чи є розуміння і підтримка цієї позиції?

Отже, прошу підготуватися до голосування. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту закону № 8125 за скороченою процедурою. Тому прошу всіх зайняти робочі місця.

Колеги, хто є в ложі, займіть робочі місця. Я ще раз нагадую логіку роботи на вечірньому засіданні. Для того, щоб ми змогли розглянути і проект Закону «Про концесії», і надзвичайно важливий законопроект № 6466 про добровільне об'єднання громад, блок питань щодо екологічної політики, нам важливо працювати більш інтенсивно.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту закону № 8125 за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Колеги, прошу всіх взяти участь у голосуванні.

«За» – 118.

Якщо ми розглядатимемо за повною процедурою, це займе годину, і ми просто не встигнемо потім розглянути блок питань щодо екологічної політики. Це законопроекти, які готувалися і профільним комітетом, і міністерством. Тому я прошу всіх більш відповідально підійти до голосування, бо в залі є велика кількість депутатів, які підтримують прийняття сьогодні законопроекту № 6466 про добровільне об'єднання громад. Є велика кількість депутатів, які підтримують питання екологічної політики. Комітет пропонує проект Закону «Про концесії» (№ 8125) розглянути за скороченою процедурою.

Я прошу підтримати і проголосувати.

«За» – 114.

Немає необхідної кількості голосів, тому переходимо до розгляду за повною процедурою.

Я запрошую до доповіді заступника міністра економічного розвитку і торгівлі Тітарчука Михайла Івановича. Будь ласка, Михайле Івановичу.

ТІТАРЧУК М.І., заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України. Шановний Голово! Шановні народні депутати! Ми сьогодні представляємо проект Закону «Про концесії», який є результатом спільної роботи уряду України, міжнародних консультантів та міжнародних фінансових організацій, бізнесу, з урахуванням директиви ЄС.

Цей законопроект став вимогою часу, оскільки чинне законодавство в цій сфері не працює, не забезпечує балансу інтересів та відповідальності сторін. Він відкриває нові можливості для співпраці держави та бізнесу у новому форматі, що забезпечить залучення інвестицій у соціальну, транспортну, енергетичну, житлово-комунальну інфраструктуру, охорону здоров'я та надання нової якості послуг для нашого населення.

Концесія – це є ефективний інструмент не лише для реалізації на державному рівні, а й такий, що може сприяти розвитку кожного регіону нашої держави. Цей інструмент дозволяє зберегти та модернізувати існуючі об'єкти та створити нові за кошти приватних інвесторів, гарантує збереження за державою права власності на активи.

Так, у наших сусідів з країн ЄС тільки за 2017 рік було укладено близько 40 угод концесій на суму 14 мільярдів євро. Для прикладу: для повної модернізації існуючої в Україні інфраструктури нам потрібно 35 мільярдів доларів, для житлово-комунального господарства – 25 мільярдів (разом – 60). У країнах ЄС на умовах концесії було побудовано приблизно 50 тисяч кілометрів доріг, які експлуатуються у формі концесії. Така співпраця держави та бізнесу можлива за двох умов: перша – правила такої співпраці прозорі, стабільні та зрозумілі, і друга – взаємовигода, баланс інтересів сторін. Проект Закону «Про концесії» націлений саме на такий результат, оскільки комплексно вирішує питання, що виникає з моменту ініціювання концесійного проекту і до закінчення його реалізації.

Даним законопроектом передбачається:

перше – це можливість застосування концесії у будь-якій сфері господарської діяльності як на загальнодержавному, так і місцевих рівнях;

друге – це прозора процедура ініціювання та прийняття рішення щодо концесії та вибору концесіонера;

третє – це можливість заміни неефективного приватного партнера;

четверте – це створення сприятливих умов для залучення банківського фінансування;

п'яте – це чітке визначення прав та обов'язків сторін та контроль за виконанням з боку держави.

Крім того, даним законопроектом пропонується внесення змін до близько 30 законодавчих актів України, метою яких є забезпечення системного підходу до врегулювання відносин у сфері залучення приватного бізнесу в інфраструктуру. Закон стимулюватиме розвиток малого та середнього українських виробників та постачальників продукції для реалізації концесійних проектів. Концесія – це не самоціль, це дієвий механізм досягнення цілей для підвищення якості послуг для українців.

Підсумовуючи, хотів би ще раз наголосити на важливості цього законопроекту для України, оскільки застосування такої форми з залученням приватного бізнесу для розбудови інфраструктури, як концесії, створить умови для зростання зовнішніх та внутрішніх інвестицій, забезпечить надання якісних суспільно значимих послуг, а також створить підґрунтя для досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку України.

Хотів би додати, що в нас були зустрічі з представниками народних депутатів різних фракцій, де ми, в принципі, отримали змістовні пропозиції, які будуть враховані між першим та другим читаннями. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Три хвилини на запитання. Прошу записатися.

Семенуха Роман Сергійович. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). У мене запитання до доповідача пана Тітарчука з Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Колеги, розумієте, коли ви принесли до парламенту законопроект про приватизацію, фракція «Об'єднання «Самопоміч» наголошувала, що починати треба не з цього, а з комплексного закону, який визначив би нову політику, стратегію управління державною власністю загалом, державним майном, де, зокрема і визначалося б усе: принципи приватизації, принципи концесії і принципи управління Фондом державного майна. Замість того сьогодні знову ви пропонуєте лише точкові рішення. Знаєте, якщо взяти як метафору будівництво будинку, то ви сьогодні пропонуєте нам вибрати вікна замість того, щоб насправді показати проект забудови такого будинку. Поясніть, коли буде комплексний законопроект про стратегію управління державною власністю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу відповідати.

ТІТАРЧУК М.І. Дякую за запитання. Я сказав би так: не треба все класти в один кошик. Приватизація – це окремо, концесія – це окремо. На сьогодні внесено питання концесійного законодавства, воно є важливим. Якщо казати цифрами, в Туреччині за останні 15 років 120 мільярдів доларів інвестицій у формі державно-приватного партнерства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.
Кіраль Сергій Іванович.

КІРАЛЬ С.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Шановний доповідачу! Підтримуючи загалом свого колегу пана Семенуху, я також розумію, що у світі, і в Європі зокрема, є десятки, якщо не сотні випадків невдалих концесій, про які ви також не говорите. Невдалих через брак належної підготовки, у тому числі і концесійних договорів, і проведення прозорого процесу відбору тих концесіонерів, які дійсно спроможні реалізувати проект, а також, напевно, відсутня інституційна база, слабкі інституції верховенства права і таке інше.

Чи вірите ви, що в наших умовах відсутності змістовних, суттєвих реформ, особливо в судовій гілці влади, антикорупції, реформи у сфері державних інституцій, побудови спроможних міністерств, державних адміністрацій і таке інше, до нас реально прийдуть великі концесіонери типу *Bouygues, Skanska, Strabag* і будуть інвестувати мільярди доларів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу відповідати.

ТІТАРЧУК М.І. Дякую за запитання. По-перше, якщо б я не вірив в даний законопроект, я його не презентував би.

По-друге, що стосується негативного досвіду. Він є, в різних країнах по-різному. Наприклад, у Словенії був невдалий досвід, тому що там була низка причин. На сьогодні ми врахували і міжнародну практику, і українські реалії, ми написали даний законопроект разом з представниками ЄБРР і IFC. Що стосується інституційної спроможності, можна чекати, а можна створити підґрунтя. Інституційна спроможність у нас є. Я вам скажу так: взагалі у кожному міністерстві має бути спеціалізоване управління, департамент щодо державного приватного партнерства. Тобто є концептуальна записка, технічне обґрунтування і аналіз ефективності. На жаль, щодо проектів, які були невдалі, не було аналізу ефективності. Тобто ми хочемо це врахувати? Ми ніколи цього не робили, а зараз є можливість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключне запитання – Кужель Олександра. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ви знаєте, дуже сумно, коли заступник міністра економічного розвитку і торгівлі говорить про те, що питання концесії, державно-приватного партнерства, приватизації та інші не пов'язані, і не входять до блоку питань управління державною власністю. Фракція «Батьківщина» визнала цей законопроект глибоко корупційним. Він не просто не управляє державною власністю, а в питаннях оборони практично робить тіньову корупційну складову, в питаннях підприємств-банкротів, які йдуть на ліквідацію, там не виписані питання соціального захисту. Мені дуже боляче, що ви сказали про Словенію. Ця країна за три роки виконала всі умови входження до Європейського Союзу. Знаєте, що вона спочатку зробила? Інфраструктуру!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

КУЖЕЛЬ О.В. Ви по 42 мільярди направляєте на дороги, які зійшли через рік разом зі снігом. Поки не буде інфраструктури і не розв'язано питання контролю державних бюджетних коштів, ні в концесію, ні в приватне партнерство ніхто не прийде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідайте.

ТІТАРЧУК М.І. Пані Кужель, дякую за запитання. Я, може, неправильно висловився. Приватизація – це продаж, а концесія – це все-таки держава залишає у своїй власності.

Що стосується Словенії. Я вам сказав, що у них був негативний досвід державно-приватного партнерства. Те, що вони відбудували економіку, інфраструктуру, ви праві, просто у них ця форма не спрацювала.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, час на запитання і відповіді завершений. Дякую за доповідь.

Запрошую до співдоповіді голову Комітету з питань економічної політики Іванчука Андрія Володимирович. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про концесії» (№ 8125), внесений Кабінетом Міністрів України.

Я сьогодні спілкувався з багатьма колегами і чув критику щодо даного законопроекту. Дійсно, багато з моїх колег звернули увагу, що в законопроекті є речі, які не повністю відповідають тим вимогам, які ми хотіли би бачити в процесі концесії чи державно-приватного партнерства.

Але мене дивує, чому ми не хочемо прийняти даний законопроект у першому читанні, щоб ми, як суб'єкти права законодавчої ініціативи, до другого читання мали можливість внести ті зміни, які необхідні для того, щоб законодавство про концесію відповідало всім європейським і світовим стандартам.

Шановний пане Голово, я дозволю собі сказати декілька слів, чому ми зобов'язані проголосувати за даний законопроект у першому читанні за основу. Даний законопроект гармонізує українське законодавство. Нещодавно ми прийняли Закон «Про державно-приватне партнерство». У нас в Україні діє закон, який був прийнятий у 1999 році, який регулює питання концесії. Абсолютно зрозуміло, що вони один між одним не кореспондуються, не працює ні один, ні інший. Я дуже дякую, що Міністерство економічного розвитку і торгівлі, уряд разом з Європейським банком реконструкції і розвитку працювали даний законопроект як основу для того, щоб ми могли як законодавчий орган до другого читання доопрацювати його, виправити всі неточності, вдосконалити різні процедури і прийняти в другому читанні збалансований законопроект.

Даний законопроект вносить зміни до 30 законів України. Ми виправляємо ті неточності і розбіжності, які сьогодні існують у чинному законодавстві. Тому наш обов'язок – взяти за основу цей законопроект і доопрацювати його до другого читання.

Я хотів би вам сказати, що державне приватне партнерство ніколи ефективно не запрацює, якщо ми не прийнемо якісне законодавство. Цей законопроект може бути змінений, я переконаний, разом з моїми колегами з різних фракцій і груп. Але нам потрібне якісне, сучасне законодавство про концесію.

Тому я дуже прошу всі фракції і групи підтримати в першому читанні позицію Комітету з питань економічної політики. Я не хотів би, щоб ми зараз дискутували, що передбачений непрозорий конкурс. Ми не прийнемо цей законопроект у цілому. Ми порушили ці питання, поспілкувалися один з одним, знаємо проблематику, будемо над нею працювати.

Ми проаналізували минулий рік. У Європейському Союзі за статистикою підписано концесійних договорів на 12 мільярдів євро. Тобто це сучасний інструмент, який дає дуже великий поштовх до розвитку інфраструктурних об'єктів. Вдумайтеся, в Євросоюзі побудовано 50 тисяч кілометрів концесійних доріг. Тобто в них є сучасне законодавство. Це дає можливість приватному капіталу, приватному інвестору, насамперед вітчизняному (я не розумію, чому в Україні ставлять на перше місце іноземних інвесторів), мати механізм, інструментарій, як захистити свої права.

Я думав, у мене 10 хвилин. Тоді чітко сконцентруюся на тому, що даний законопроект нам дає. Він дає чітке розмежування регулювання концесії та інших форм здійснення державно-приватного партнерства. Єдина процедура ініціювання та прийняття рішення щодо здійснення державного приватного партнерства, в тому числі концесії.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд.

ІВАНЧУК А.В. Запроваджується прозора процедура вибору концесіонера; можливість залучення радників; даються гарантії для кредиторів і для концесіонерів; спрощується процедура виділення земельних ділянок; особливості концесії на ринках, що перебувають у стані природної монополії; особливості концесії щодо будівництва

та експлуатація автомобільних доріг; захищаються права орендаря, концесіонера; залишаються у власності місцевої територіальної громади право власності на об'єкт концесії.

На засіданні комітет прийняв рішення підтримати даний законопроект у першому читанні за основу. Дуже прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Залишайтеся, будь ласка, на трибуні. Будуть запитання до співдоповідача. Прошу провести запис на запитання.

Запрошую до слова народного депутата Євтушка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передала слово Олександрі Кужель.

ГОЛОВУЮЧА. Олександра Кужель. Прошу.

КУЖЕЛЬ О.В. Я хочу вам дати відповідь, чому ми не повинні його приймати. По-перше, Верховна Рада не є смітник, щоб брати недороблені, погані закони і потім їх тут доробляти. Я можу сказати, що практично всі ці закони робляться за грантові гроші. Будь ласка, подивіться програму промисловості, яку вони подали (грант – 2 мільйони), навіть не зробивши енергетичний баланс, не розуміючи цього. Відверто, ми не маємо права прийняти цей законопроект. У вас немає фахівців, які могли б його виписати, і тоді Міністерство економічного розвитку і торгівлі не потрібно, давайте його ліквідуємо і будемо писати з вами у Верховній Раді. Заберемо фонд зарплати, візьмемо грамотних юристів...

У цьому законопроекті є прихована приватизація...

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, 10 секунд.

КУЖЕЛЬ О.В. Не беріть погані закони. Нехай вони працюють, бо вони – уряд, а ми повинні з вами відточувати... А коли ми забираємо погані закони, потім їх по три-чотири...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, дайте відповідь.

ІВАНЧУК А.В. Дякую.

Ви знаєте, я хотів би, щоб під цим законопроектом стояли підписи Олександри Кужель і Андрія Іванчука. Було б добре, якщо менше було доробляти до другого читання, але ми не все встигаємо. Вони також є суб'єктом права законодавчої ініціативи, і це їхній обов'язок.

Я не знаю, чому від 1999 року ніхто не ініціював новий сучасний закон про концесію. Коли ми приймали Закон «Про державно-приватне партнерство», чому ми не врегулювали ці всі прогалини і невідповідності? Це перше.

Друге. Ви сказали про приховану приватизацію. Я категорично з вами не згоден. Прийняття в першому читанні проекту Закону «Про концесію» – це вимога сучасності, ніяка не прихована приватизація. Так, я згідний, що будуть такі інфраструктурні об'єкти, які ми не маємо права приватизувати, але може бути чітко і зрозуміло залучений інвестор, чи як концесія, чи як державно-приватне партнерство. Наприклад, я вважаю, аеропорт «Бориспіль» продавати і приватизувати не можна, але там може бути міжнародний інвестор, який принесе тільки користь Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Семенуха. Прошу.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція об'єднання «Самопоміч». Шановний пане Андрію, до вас запитання як до голови комітету. Я переконаний, що добрі справи в гарний спосіб не робляться. Ви говорите про обов'язки, про законодавчу ініціативу уряду, але поясніть, будь ласка, колегам, українським громадянам, як так вийшло, якщо законопроект на ознайомлення до вашого комітету надійшов 19 березня, а вже 22 березня є позитивний висновок комітету? Більше того, в позитивному висновку комітету, про який ви щойно нам доповіли, немає згадки і причин негативного висновку ГНЕУ. Фактично ви у такий спосіб, пришвидшивши розгляд одного з найголовніших економічних

проектів законів, позбавили права депутатської альтернативи законодавчої ініціативи. Поясніть мені, чому ви порушуєте Регламент?

ІВАНЧУК А.В. Ви знаєте, шановний пане Семенухо, ви мені сьогодні зробили подарунок до Пасхи. Мене в цьому парламенті звинувачували вже у всьому: в затягуванні законопроектів, у всьому, у чому тільки можна і неможна. Навіть пані Кужель сміється. Але в тому, щоб я щось прискорював, мене ще не звинувачував ніхто. Але я відповім вам на це запитання.

Перед тим, як уряд вніс законопроект, у нас було два «круглих столи» і одна робоча нарада в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі щодо даного законопроекту. Ми підтримали ініціативу, щоб уряд був автором даного законопроекту. Ми над ним працювали, текст бачили раніше. А що стосується висновку ГНЕУ, я його не приховую. Там написано, що є зауваження по деяких питаннях. Я даю вам гарантію, що ми з вами ці питання виправимо до другого читання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Можете сідати, шановний пане голово комітету.

Ми переходимо до обговорення. Прошу підготуватися для запису в обговоренні від фракцій.

Від Радикальної партії народний депутат Галасюк. Прошу.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Шановні колеги, законодавство про концесії є дуже важливим, як і законодавство про державно-приватне партнерство, яке ми з вами прийняли в цьому залі кілька років тому. Ми прийняли Закон «Про державно-приватне партнерство», але ми не бачимо від уряду якісної імплементації, якісного звітування. Ми не бачимо реальних масштабних інвестиційних проектів, які залучені в Україну завдяки Закону «Про державно-приватне партнерство», який ми так довго з вами обговорювали і приймали в цьому залі. Це світова практика і потенціал залучення інвестицій в Україну через державно-приватне партнерство, через концесії перевищує 100 мільярдів

доларів США. Але для того, щоб його реалізувати, це має бути дуже грамотний законопроект.

Я звертаю вашу увагу на ті недоліки, які в цьому проекті Закону «Про концесії» ідентифікувало Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України. Це обов'язково має бути виправлено. По-перше, має бути передбачена більш прозора, відкрита і конкурентна основа для вибору концесіонерів – тих, кому надається це майно в концесію. Це має відбуватися не кулуарно, не закрито, а відкрито і конкурентно.

По-друге, треба усунути всі можливі потенційні ризики втрати державного або комунального майна під виглядом концесії. Майно має залишатися під контролем держави і територіальних громад, а використовуватися воно, безумовно, може разом з приватним партнером.

Більше того, треба унеможливити ту норму, яка сьогодні є в законі, яка передбачає покладання на державу обов'язку компенсації збитків концесіонера від його діяльності. Це неправильно і нелогічно. Якщо концесіонер бере об'єкт, здійснює певний інвестиційний проект, то він несе ринкові ризики. Не можемо ми з вами з державного бюджету покривати його ризики, бо це створить абсолютно неефективну основу для його діяльності. Це може перетворитися в дерибан коштів платників податків, бо, як казала Маргарет Тетчер, що немає жодних державних коштів, є кошти платників податків.

Нарешті, що стосується надання права концесій на дороги, то команда Радикальної партії переконана, що це має розповсюджуватися на новозбудовані, новостворені дороги, щоб не було так, що беруть у концесію вже готову дорогу, роблять її платною, на тому заробляють. Це неправильно і несправедливо. Якщо робиться нова дорога, це заздалегідь планується за кошти інвестора і таке інше, це одна ситуація. Існуючі дороги мають бути безкоштовними, це є суспільний інтерес. Цей законопроект потребує суттєвого удосконалення для того, щоби через нього можна було в Україну залучити мільярдні інвестиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Я запрошую до слова від фракції «Народний фронт» народного депутата Хміля.

ХМІЛЬ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановна пані головуєча, шановні колеги народні депутати! Я думаю, що насправді ми спізналися з прийняттям цього проекту закону, як і занадто пізно ми приймали в цьому залі Закон «Про державно-приватне партнерство». Це є ті інструменти, які мають дати шанс руху української економіки вперед.

Я хочу запитати вас: невже ми не знаємо, у якому стані наші великі об'єкти інфраструктури? Чи маємо ми реальний ресурс у державному бюджеті для утримання цих об'єктів, мостів, морських портів, аеропортів, лікарень тощо? Чи мають органи місцевого самоврядування достатньо ресурсів для утримання закладів охорони здоров'я і таке інше? Природа грошей є одна. Це можуть бути або гроші бюджету, або інвестиційні гроші. На яких умовах вони знайдуться, ми маємо визначити правила.

Тому, шановні колеги, я особисто брав участь у робочій групі з написання цього законопроекту. Ми збиралися як мінімум тричі в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі щодо напрацювання цього законопроекту. Наприклад, два тижні тому, коли ми приймали закон щодо доріг, ми окремо виписували норми і спробували трактувати поняття концесії у законі, де йшлося про управління доріг. Це неправильно. Тоді це означає, що ми розглядаючи, наприклад, авіаційну, морську чи будь-яку іншу галузь, ми будемо тоді визначати окремі норми концесії для тих галузей. Тому нам треба визначити базовий закон, прийняти чітке визначення, що таке концесія. Потрібно визначити її для всіх галузей як типову.

Цей проект закону дає чітке розуміння, хто такий концесіонер, концесіодавець, який договір є правильний під час заключення концесії. Майно не переходить у приватну власність, а залишається або у володінні держави, або у володінні органу місцевого самоврядування. Чітко визначається термін концесії, який становить від трьох до 49 років.

Так, вчора на презентації було кілька питань стосовно того, а чи можуть підпадати під концесію компанії чи підприємства, де власність не на 100 відсотків. Ми можемо дискутувати, і до другого читання ці питання врегулювати.

Але, шановні колеги, я думаю, що такі країни як Туреччина, Греція, інші країни, які на умовах приватного партнерства і концесії залучили величезні суми грошей...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата від групи «Воля народу» Ігоря Молотка.

МОЛОТОК І.Ф., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 160, Сумська область, самовисуванець). Виборчий округ №160, Сумщина. Шановна головуюча! Шановні колеги! Я детально ознайомився із цим законопроектом. У мене з'явилася надія на те, що ми зможемо розв'язати одну із головних проблем у нашій державі (це утилізація і переробка побутових відходів). Усі ми знаємо, що відбувається на сміттєзвалищах. До речі, тиждень тому в місті Шостка на сміттєзвалищі знайшли хімію, яку відповідне підприємство там захоронило. Компетентні органи вже займаються цим проблемним питанням. Ми знаємо, яку велику кількість територій займають ці сміттєзвалища. Вони є загрозою екологічної катастрофи для місцевих мешканців, які там проживають. А зважаючи на те, що кожного року не вистачає грошей у держави і місцевих влад для утилізації і переробки цих побутових відходів, я хочу сказати, що виробництво і будівництво сміттєпереробних заводів дасть можливість розв'язати цю проблему, надати преференції місцевим владам у вигляді переробленого газу і вироблення електричної енергії.

Група «Воля народу» буде підтримувати цей законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я запрошую до слова народного депутата Кулініча від групи «Партія «Відродження».

КУЛІНІЧ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одно-мандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Шановні колеги, до внесеного законопроекту є ряд суттєвих зауважень, які стосуються саме земельного законодавства. Законопроект пропонує, наприклад, позбавляти права власності на земельні ділянки приватної власності, який орган влади бажає використовувати для концесійної діяльності без рішення суду, за рішенням органу влади. Більше того, власник навіть не зможе оскаржити це рішення в суді, він зможе лише оскаржувати розмір компенсацій. Те саме стосується і оренди, і постійного користування. Усі ці права законопроект пропонує анулювати звичайним рішенням органів влади без судового рішення. Згода землекористувача вимагатися не буде, він як власник зможе оскаржувати лише розмір компенсацій. На мій погляд, ці положення абсолютно не узгоджуються зі статтею 41 Конституції України, яка визначає гарантії права власності. Про які гарантії може йтися, коли земельна ділянка в будь-який момент може бути вилучена без суду за рішенням будь-якого державного органу влади. Всі ці положення абсолютно руйнують ідеологію земельного законодавства, яка побудована на гарантії прав на землю.

Виникають питання до процедури надання майна у концесії. За законопроектом це можуть бути не тільки відкриті конкурси, а й звичайні переговори із зацікавленими особами.

Законопроект треба суттєво доопрацьовувати. Даний законопроект можливо прийняти за основу за умови виключення з нього положень, які передбачають примусове припинення прав на землю для здійснення концесійної діяльності, зокрема, передбачених законами України «Про оренду землі» та «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності».

Дякую за увагу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні представники від фракцій, в мене є велике прохання виступати лаконічніше. Але я можу звернутися до вас лише з проханням.

Отже, від «Батьківщини» Євтушок передає слово для виступу Альоні Шкрум. Будь ласка.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Що таке концесія? Що таке державно-приватне партнерство? Це один з механізмів дуже хороших шансів залучити інвесторів в Україну і передавати в управління великі інфраструктурні проекти: дороги, державні підприємства тощо. Якщо правильно використовувати цей шанс, то можна збудувати нову країну.

Але якщо його використовувати неправильно, робити неправильне законодавче регулювання, якісь механізми, маніпуляції із відбору концесіонера, із проведення так званих прозорих конкурсів, із тих об'єктів, які ми будемо передавати, не погоджувати це окремо з земельним законодавством, з енергетичним законодавством, з екологічним законодавством, то це може призвести до повної катастрофи.

На жаль, ми сьогодні від Кабінету Міністрів не бачимо правильної імплементації того законодавства, яке ми вже прийняли, до якого дуже долучалися, наприклад, пані Кужель та весь Комітет з питань промислової політики та підприємництва, не бачимо якісних законодавчих ініціатив. І мені це дуже болить, тому що я взагалі рідко бачу, щоб на закони, які подає Кабінет Міністрів, ГНЕУ давало негативні висновки і говорило про те, що цей законопроект треба повернути на доопрацювання або взагалі відхилити.

Крім того, на жаль, я не змогла поставити запитання пану заступнику міністра про те, хто напрацьовував цей неякісний законопроект. Це перше.

Друге. Чому ГНЕУ у своєму висновку формально сказало, що воно не змогло висловити всі зауваження через брак часу. Чому у ГНЕУ був брак часу? Хто намагався пришвидшити цей аналіз законопроекту для ГНЕУ, і воно не змогло висловити всі застереження?

У фракції «Батьківщина» є великі застереження щодо земельних питань, про які вже говорили мої колеги, а саме щодо тих питань, які в цьому законопроекті не співвідносяться з чинним регулюванням земельних ділянок і земельних питань. Наприклад, доцільність надання права формулювати земельну ділянку, необхідну для реалізації проекту, ще до моменту оголошення концесійного конкурсу. В мене велике питання, навіщо це потрібно. Наприклад, надання землі поза процедурою, яка у нас сьогодні працює. Тобто деякі преференції, можливо, захоплять концесіонерів приходити в Україну і здійснювати ці проекти, а деякі речі будуть просто маніпуляцією. Ми за безцінь будемо віддавати, на жаль, і українську землю, і українські інфраструктурні об'єкти.

Також абсолютно неприйнятною є норма про припинення права постійного користування земельною ділянкою підприємства, установи чи організації, якщо до цієї земельної ділянки здійснюється передача в користування приватному партнеру-концесіонеру.

У мене є дуже багато запитань, у тому числі щодо екологічного аудиту, який прибирається. Мене цікавить, чи є позиція пана Семерака і комітету з екологічних питань щодо цього законопроекту.

Також у нас є питання щодо газотранспортної системи і по можливості передачі в концесію конкретних об'єктів газотранспортної системи. Ви знаєте, наскільки це зараз болюча тема для України. Я знаю, що вчора колеги з Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки ставили ці запитання вам і, на жаль, не отримали повноцінної відповіді від представників уряду.

Питань до якості законопроекту дуже багато. На жаль, такі комплексні законопроекти мають бути написані більш фахово і якісно. Я не вірю, що під час другого читання ми зможемо їх доопрацювати, тому що ми не зможемо вносити зміни в те, чого немає. Тому фракція «Батьківщина» вимагає якісних законопроектів та доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Самопоміч» Семенуха Роман. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Концесії, як державно-приватна форма партнерства, є дієвим інструментом для залучення іноземних

інвестицій, інструментом управління державною власністю і дієвим інструментом ведення бізнесу. Я наведу декілька успішних проектів, які в Європі реалізовані через концесію. Це тунель під протокою Ла-Манш і Ейфелева вежа, національні магістралі в країнах Європейського Союзу. Проте, як зазначав мій колега Сергій Кіраль, є і неуспішні, навіть провальні приклади. Саме про них хотілося б почути, адже саме від тих підвалин, які закладаються в законопроекті, і буде залежати, чи буде успіх від цього законопроекту.

На превеликий жаль, ані від представника уряду пана Тітарчука, ані від представника комітету пана Іванчука ми так і не почули причини, наслідковий аналіз того, що відбувається. Адже сьогодні в Україні діє чинний Закон «Про концесії» 1999 року, і в промовах так і не прозвучало, що ж не так, що не так сталося, чому сьогодні Україна є неуспішною в цьому вигляді державної приватної форми партнерства.

Наступне. Я вже наголошував, що коли уряд вніс у цей парламент законопроект про приватизацію, фракція «Об'єднання «Самопоміч» наголошувала, що ми очікуємо від уряду, як це передбачено в Коаліційній угоді, новий комплексний закон загалом про політику і стратегію управління державної власності, де приватизація, концесія є лише складовими частинами. Натомість замість комплексного підходу ми знову спостерігаємо, що нам подають окремий законопроект, причому поспіхом, на 88 сторінок. Я переконаний, що більшість народних депутатів навіть не встигла з ним ознайомитися.

Що ж нам пропонує проект Закону «Про концесії», і в чому є величезні сумніви?

Перше. Уряд пропонує обирати концесіонера шляхом проведення прямих переговорів. Тобто нам пропонують непрозору, позаконкурсну концесію, яка, очевидно, може бути використана для своїх або обмеженого кола осіб.

Друге. Згідно з нормами законопроекту, концесіонер має право передавати державне майно в оренду. Тобто концесіонер матиме вигоду не лише з оренди на відміну від держави, а також отримає можливість відчуження цього майна. Скажіть мені, що це, як не прихована приватизація, або сказати більше, дембель уряду перед наступними парламентськими виборами?

Третє. Законопроектом пропонується запровадити доплати від держави в разі зменшення доходів концесіонера. Тобто вдумайтеся, колеги, законопроект пропонує закласти ризики, коли держава буде на

постійній основі утримувати пул концесіонерів, який не має стимулу розвивати об'єкт. Всупереч будь-якої бізнес логіки, інвестиційної логіки ми створюємо підприємства, які будуть стимульовані не робити прибутковими такі об'єкти, а навпаки, збитковими для того, щоб забирати з державного бюджету кошти платників податків.

Я переконаний, що, на жаль, в такому вигляді цей законопроект є неприйнятним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключний виступ від фракції «Блок Петра Порошенка».

Курячий. Будь ласка.

КУРЯЧИЙ М.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Чинний Закон «Про концесії» було ухвалено в далекому 1999 році, 19 років тому. Скажіть, будь ласка, що змінилося після того, як він був ухвалений? Для кого він ухвалювався 19 років тому? Очевидно, що сам для себе. А закони мають ухвалюватися для людей і держави.

Цей закон насамперед спрямований на модернізацію інфраструктури, наших аеропортів, доріг і багатьох інших речей, на які не вистачає коштів, а жити потрібно вже сьогодні.

Я переконаний, що все прогресивне, перспективне, експертне співтовариство розуміє, що цей законопроект створює інструментарій для підвищення ефективності економіки, зокрема шляхом залучення вкрай потрібних інвестицій. А це робочі місця, це додаткові пенсії, це додаткові виплати, це зниження соціальної напруги в державі. Чи є зауваження до цього законопроекту? Так, безумовно, є. Є зауваження і до термінологічного апарату, є зауваження і до процедур проведення конкурсів, але причепитися можна і до стовпа.

Колеги, я хочу нагадати кожному з вас, що цей законопроект – це крок вперед. Від вашого рішення залежить, в якій країні ми будемо жити завтра – в країні середньовіччя або в сучасній і перспективній Україні. Особисто я і вся фракція за сучасну і перспективну Україну.

Голосуємо «за», а до другого читання всі неточності і зауваження відпрацюємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Виступи від фракцій завершено. Зараз 9 хвилин відводимо на виступи народних депутатів. Хто бажає взяти участь в обговоренні, прошу записатися.

Купрієнко і Ляшко об'єднують виступ. Шість хвилин надається Ляшку. Після нього – Мельник.

Отже, Олег Ляшко – 6 хвилин.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Бачите, який гул стоїть у залі, шановні українці. Півдня до обіду ні на що витратили, обговорювали скасування електронного декларування для так званих антикорупційних активістів. У мене тільки одна проблема: що чесній людині ховати? Чому декларування статків чесних людей, які займаються корупцією, чому це політичні репресії, як вони видають? Якщо ти чесний, якщо тобі немає чого ховати, зроби так, як кожний зробив, задекларуй і продовжуй далі займатися своєю важливою для суспільства справою. Ні, перетворили це Бог знає на що. Вся країна дивиться за цим шоу – голодні, без роботи, без зарплати, хліба не дають. Як у Древньому Римі: немає хліба – то шоу, гладіаторські бої. Півдня парламент замість того, щоб розглянути законопроект Радикальної партії про перерахунок пенсій для військовослужбовців, чорнобильців, колишніх колгоспників, влаштовують «собачі бої» (*Оплески*). Замість того, щоб підтримати законопроект Радикальної партії, який дасть можливість українцям працювати в рідній країні, молоді мати житло, селянам мати дохід від реалізації продукції, парламент розглядає те, що не цікавить переважну більшість українців.

Що стосується проекту Закону «Про концесії» – нормальний, правильний законопроект. Кожен українець знає, що доріг в Україні немає. У Німеччині дороги ще при Гітлері побудували – і досі стоять, а в Україні – минулого року асфальт поклали, в цьому році знову

просять дати гроші на асфальт, бо сніг зійшов і знову ями. Зате керівники автодорів будують собі нові житла, відкривають десь рахунки – непогано живуть! Тому тут ми підтримаємо будь-які законодавчі ініціативи, які дадуть можливість відремонтувати дороги.

Я їжджу у свої рідні Прилуки, де я виховувався у дитячому будинку: їдеш через Басань, Бровари на Прилуки – дороги немає, далі за Талалаївкою до Сум – дороги немає, від Сум до Харкова – дороги немає. Нещодавно зі своїм колегою Віктором Вовком ми їздили із Рабіва до Золотоноші – дороги немає, із Ліньком на Кіровоградщині їздили від Кропивницького до Миколаєва – дороги немає. Поїхав на свою рідну Луганщину машиною через Куп'янськ, Сватово, Білокуракіно по дорозі, яку можна проїхати за півтори години, люди мають їхати п'ять-шість годин. А коли везуть із Сватово чи із Куп'янська до Харкова хворого чи вагітного... вагітну... *(Сміх у залі)*. Поки до Харкова селяни довезуть молоко, там замість молока вже буде сметана і масло, а душу всю витрусить, поки доїдеш по тій дорозі.

Мої колеги засміялися, коли я переплутав і сказав замість «вагітна» «вагітного». Із цією політикою, яку проводить Доктор Смерть в Україні, скоро не буде ні вагітних, нікого не буде, тому що запроваджують третю статтю. Що таке третя стаття? Чоловіка знаю, жінку знаю, що таке третя стаття – не знаю. В Україні мають бути родинні цінності, а не третя чи п'ята стаття.

Тому, повертаючись до теми доріг, ми вимагаємо від уряду радикальних, рішучих кроків, щоб відновити дороги в Україні і будувати нові. Це транспортний потенціал України, це транзит, це мільярди доларів доходу до бюджетів, це робочі місця і розвиток інфраструктури населених пунктів, які біля дороги, це зарплати для українців, щоб вони по закордонах не їздили. Дорожнє будівництво по синергії дає додаткові робочі місця в супутніх галузях – дорожнє будівництво, житлове будівництво. Ось куди треба вкладати гроші.

Як ми пропонуємо боротися із неякісним будівництвом доріг? Ми пропонуємо внести зміни до Кримінального кодексу України. Якщо виділили гроші на дороги, відзвітували, що відремонтували, потім на другий рік там тієї дороги немає, усіх, хто будував ту дорогу на п'ять років у тюрму, від начальника до робітника *(Оплески)*. Неякісна дорога – це смерті на дорогах. Україна займає перше місце у світі по смертності в дорожньо-транспортних пригодах. Неякісна дорога –

це втрачений економічний потенціал, втрачені робочі місця. Тому той, хто краде на дорогах, той, хто замість дороги будує собі будинки з золотими унітазами... Закопати їх у тій ямі і зверху проїхати асфальтоукладачем. Я сам за руль особисто сяду. Щоб іншим не кортіло красти на дорогах.

Радикальна партія за прямі і якісні українські дороги, які вестимуть у світле майбутнє!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз заключний виступ. Отже, голосування відбудеться через 3 хвилини. Я прошу всіх народних депутатів запросити до залу. Прошу голів фракцій змобілізувати особовий склад.

Я надаю слово для виступу Мельнику Сергію Івановичу. Будь ласка.

МЕЛЬНИК С.І., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 187, Хмельницька область, самовисуванець).* Доброго дня! Шановні колеги, досить коротко хотів би сказати, що зазначений законопроект у цілому направлений на вирішення багатьох питань, що стосуються житлово-комунального господарства. Як би хто не критикував старий закон, але я скажу, що він дозволяв територіальним громадам виписати умови належним чином і мав можливість залучити концесіонера.

На жаль, я не можу навести хороших прикладів в Україні. Я можу навести декілька прикладів з Хмельницької області, які не дуже добрі. Це Кам'янець-Подільське КП «Міськтепловоденергія», де міська влада своєчасно зуміла розірвати договір, повернула в комунальну власність, і, в принципі, зняла ту проблематику.

На сьогодні залишається не вирішеним питання з ТОВ «Шепетівка Енергоінвест». Протягом майже року люди по місяцю – по два без тепла.

Що я хочу сказати? Будь-яка мета концесії – це залучити кошти і розв'язати проблему, вирішити, яким чином концесіонеру дати можливість компенсаторів, тому що він хоче щось заробити. Тому ключовими є умови і терміни, на які й буде передаватися майно.

Що в цьому законопроекті викликає застереження, на мій погляд. Майно і земля – це священна корова територіальних громад. Майно

передається і утримується в належному стані, потім повертається. Все решта, що було вкладено, також мусить після терміну концесії повернутися як майно громаді. Ми вирішуємо компенсатори двома шляхами: або зменшення витрат, або включення інвестиційної складової у тариф, іншими словами, це рентабельність. Ці питання мають бути врегульовані. Складається враження, що просто сьогодні зібрали ті невдалі приклади концесії в Україні, і хочуть таким чином врегулювати питання.

Я вважаю, що можна прийняти цей законопроект у першому читанні, але до другого читання ми повинні врегулювати питання щодо терміну концесії, компенсаторів концесії, майнових відносин і земельних відносин, а також участі громадськості в затвердженні концесійних умов.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, обговорення завершене. Переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. З урядових лож я прошу зайти до залу. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу. Хочу наголосити, що проект закону голосується тільки за основу, тобто всі пропозиції і поправки, які звучали під час обговорення, можна буде внести між першим і другим читаннями.

Я ставлю на голосування проект Закону «Про концесії» ([№ 8125](#)) за пропозицією комітету за основу. Пропозиції можна буде внести між першим і другим читаннями. Тому я прошу всіх злагоджено і відповідально підтримати законопроект за основу. Прошу проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Бажаю плідної роботи до другого читання.

Колеги, увага! Я прошу нікого не розходитися. Наступним ми розглядатимемо проект закону № 6466 (тут всього шість поправок). Обговорення буде тривати всього кілька хвилин. Це важливий законопроект щодо місцевого самоврядування. Я прошу не виходити з залу.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення» ([№ 6466](#)).

Я запрошую до доповіді голову підкомітету Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Федорука Миколу Трохимовича. Будь ласка, пане Миколо.

ФЕДУРУК М.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні народні депутати! Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування розглянув на своєму засіданні зауваження і пропозиції, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення» (№ 6466), повернутого Верховною Радою України 7 грудня за наслідками розгляду в другому читанні для доопрацювання та внесення на повторне друге читання.

До розгляду в повторному другому читанні від 11 народних депутатів України подано 15 пропозицій, з яких п'ять пропонується врахувати, одну – врахувати редакційно, три – врахувати частково, а шість – відхилити.

За результатами обговорення комітетом ухвалено висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення» за результатами розгляду в повторному другому читанні прийняти в цілому.

Остаточна редакція законопроекту завізована із зауваженням Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України.

У разі прийняття законопроекту в другому читанні та в цілому пропонуємо доручити Комітету з питань державного будівництва,

регіональної політики та місцевого самоврядування під час підготовки його на підпис Голові Верховної Ради України, здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Прошу підтримати.

Пропоную перейти до розгляду поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я буду називати поправки, які відхилені.

Поправка 2. Не наполягає.

Поправка 3. Не наполягає.

Поправка 7. Наполягає.

Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! У чому проблема цього законопроекту? У будь-якій державній політиці має бути баланс. У цьому проекті закону відсутній баланс, незрозуміло, скільки громад зможуть «з'їсти» великі міста. Уявіть собі місто, яке забрало 35 тисяч сільськогосподарських гектарів або 17 сільських рад. Місцева рада буде розпоряджатися землею, повірте, вона не буде її віддавати селянам. Послуги громадам, які найвіддаленіші від цього міста, будуть надаватися в останню чергу, в тому числі будівництво доріг тощо. Мені здається, що громади, які не мають податків, будуть приймати рішення, бо їм потрібно жити. У такому контексті ми створимо міські агломерації, повністю забудемо про українське село навколо великих міст.

«Батьківщина» не буде голосувати за цей законопроект. Цей законопроект досить шкідливий для аграрної політики. У ньому немає балансу: як будуть розвиватися села, які вони будуть мати громади, яку вони будуть мати спроможність. Адже сільськогосподарська земля сьогодні має безпосередньо переходити тим людям, які на ній працюватимуть. Не посередникам, які будуть здавати в оренду фермерам, а тим, хто буде працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Миколо.

ФЕДУРУК М.Т. Справа в тому, що це виступ не щодо поправки, яка має зовсім інший зміст, а це загальний виступ щодо законопроекту. Я розумію, що позиція фракції, яка була під час другого читання, не змінилася. Але цей законопроект не є шкідливим. Він навпаки дає можливість розвитку територіям, які знаходяться в межах економічних інтересів міст для того, щоб вони розвивалися. Цей законопроект є навпаки позитивним. Він передбачає добровільність приєднання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, я ставлю на голосування поправку 7 народного депутата Івченка. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Поправка 11.

Гусак. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ГУСАК В.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні українці! Шановні колеги! Шановний Голово! Цей законопроект спрямований на те, щоб не проводити позачергові місцеві вибори у разі створення об'єднаних територіальних громад на базі обласних центрів чи міст обласного підпорядкування шляхом приєднання до них малих сільських та селищних територіальних громад. Прийняття цього законопроекту дозволить розблокувати процес створення об'єднаних територіальних громад на базі великих міст, що зараз фактично не відбувається. Це позитивний крок, і наша фракція підтримає цей законопроект у повторному другому читанні.

Моя поправка спрямована на те, щоб у разі створення об'єднаної територіальної громади на базі великого міста не проводити позачергові вибори, а головою об'єднаної громади автоматично стає голова великого міста. Оскільки вона частково врахована, я не наполягаю на голосуванні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Поправка 8.

Народний депутат Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Миколо Трохимовичу, ви акцентуєте увагу на тому, що закон якраз передбачає добровільне об'єднання. В моїй поправці, яку комітетом було відхилено, якраз йдеться про це. Не секрет, що на сьогодні мери обласних міст не дуже хочуть йти на вибори. Тому з'являється такий законопроект, який дозволяє приєднати до такого великого міста ще і інші територіальні громади.

У моїй поправці йдеться про те, що приєднання і об'єднання громад – це різні речі. Пропоную пункт 3¹ розділу IV «Прикінцеві положення» Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» доповнити реченням: «Приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення є виключно добровільним та відбувається за рішенням усіх відповідних місцевих рад».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Миколо.

ФЕДУРУК М.Т. Я абсолютно з вами згоден. Коли ми розглядали дане питання, то зрозуміли, чому написали: «враховано частково». Ви просто говорите, що це масло масляне, а ми вирішили це не повторювати. Ви маєте рацію, добровільність там має бути збережена. Тут протиріччя немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Я ставлю на голосування пропозицію народного депутата Євтушка поправку 8 врахувати повністю, бо вона врахована тільки частково. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати.

«За» – 113.

Рішення не прийнято.

Щойно обговорили поправку 8.

Поправка 9 відхилена.

Поправка 10.

Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги! Я ще раз хочу сказати про баланс. У нас сьогодні в цьому проекті законі є розуміння, що ті громади, які наближені до міст, мають, звичайно, піти в міську агломерацію. А де ж ця межа? Де цей баланс? Це 17, 20 чи 35 сіл? Це 10, 20 чи

45 тисяч гектарів, якими будуть розпоряджатися місцеві ради, які не мають ніякого відношення до аграрної політики? Де баланс у цьому проекті закону?

У цьому і проблема, що фракція «Батьківщина» хоче, щоб у законопроекті був відповідний баланс цього приєднання. А ми знаємо, як відбувається об'єднання, коли ви забрали податки, і ці села сьогодні сидять без базових податків. Звичайно, вони будуть приймати рішення. А що буде відбуватися з виборами? Нічого. Будуть залишатися навіть без депутата в місцевій раді.

Тому я пропоную поставити цю поправку на голосування для підтвердження, а взагалі зрозумійте, що потрібно тримати державну політику щодо збереження села і сільських територій, а не повністю будувати міські агломерації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ФЕДУРУК М.Т. Пане Вадиме, ви не кричіть, я вас не боюся, не дивлячись на те, що ви боксер.

Тепер що стосується поправки 10. Вона врахована. Ви хочете проголосувати її для підтвердження? Будь ласка, можна підтвердити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, представник комітету просить підтвердити поправку 10 і голосувати «за».

Отже, я ставлю на голосування для підтвердження поправку 10. Прошу підтримати дану поправку.

«За» – 177.

Дякую за дозвіл і рекомендацію.

Поправка 12.

Гуляєв. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

ГУЛЯЄВ В.О., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 140, Одеська область, самовисуванець). Група «Партія «Відродження». Якщо ми підтримаємо цей законопроект, на селі не залишиться жодного депутата, а ми цього права їм не давали, їм давали виборці. Коли вони об'єднуються, до чергових виборів не буде на селі жодного депутата. Це пряме порушення норми Конституції. Це кажу не я, а Головне юридичне

управління Апарату Верховної Ради України (порушення статей 24, 71, 141). Що тоді буде, коли місто забере до себе села, і тоді вже настане колапс з такими добрими гаслами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ставлю поправку 12 на голосування. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, я прошу голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Поправка 14 відхилена.

Івченко. Поправка 13.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Миколо Федоровичу, на поважну людину, крім голосу, більше нічого не підніму. Це перше.

Друге. Давайте вдумаємося, що сказав колега Гуляєв. Якщо ви навіть хочете робити приєднання, прийміть, будь ласка, рішення, але офіційні вибори на всій території громади, включаючи села, селища, проведіть коли будуть чергові вибори в 2020 році. Це компроміс, тобто до 2020 року, але в міській раді буде представник або представники цієї територіальної громади, які будуть хоча б землю захищати.

Чому ви не хочете підтримати цю поправку? А тому, що ви сьогодні повністю знищуєте те представництво місцевого самоврядування, яке є навколо цих міст, причому без межі, без балансу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Миколо.

ФЕДУРУК М.Т. Ми нічого не знищуємо. Тим більше ви не можете мене звинувачувати в тому, що я буду знищувати місцеве самоврядування, якому я віддав не один десяток років.

Ця поправка є сьогодні неактуальна. Чому? Згідно з чинним законодавством у нас немає повного представництва всіх територій у тій чи іншій раді – районній чи обласній, що, до речі, протирічить Конституції. Але ми забуваємо в цьому законопроекті про те, що сільський, селищний голова або староста стає членом виконавчого комітету, тим самим впливає на всі рішення, які приймає та чи інша рада.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви пропонуєте підтримати поправку?

ФЕДОРУК М.Т. Відхилити. Яка це поправка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 13.

ФЕДОРУК М.Т. Поправка 13 врахована. Вона не відноситься до виступу пана Вадима. Поправка 13 говорить про те, що цей проект закону набирає чинності з 1 травня 2018 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, комітет просить підтримати дану поправку. Я прошу всіх заходити до залу.

Отже, ставлю на голосування для підтвердження поправку 13. Прошу підтримати.

«За» – 203.

Рішення не прийнято

Поправка 14 Гуляєва. Після неї ми переходимо до голосування.

ГУЛЯЄВ В.О. Ця поправка є суто технічна. Що я хочу ще сказати депутатам перед тим, як проголосувати? Вони повинні розуміти, що в селі не залишиться жодного депутата, жодного представника, великі міста «з'їдять» ці села.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ви наполягає на голосуванні? Не наполягає.

Поправка 15.

Олена Бойко. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

БОЙКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні друзі, 47 міст обласного значення (це 25 мільйонів громадян) чекають на це рішення. Будь ласка, дайте їм можливість добровільного об'єднання в разі такого рішення всіх територіальних громад. Ніхто не забороняє

добровільно об'єднуватися, ніякого іншого рішення просто не може бути. Підтримайте цей законопроект.

На поправці я не наполягаю, але всіх прошу підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, обговорення завершене.

Будь ласка, пане Миколо.

ФЕДУРАК М.Т. Шановний Андрію Володимировичу, поправки 8 і 13 є критичні для цього законопроекту. Тому я пропоную, якщо ми будемо голосувати в цілому, з урахуванням поправки 8 і 13, тому що в законопроекті треба визначити дату, коли він вводиться в дію – з 1 травня.

Прочу підтримати з урахуванням поправки 8 і 13 в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я дуже прошу спокою в залі. Я детально називав кожну поправку. Щодо поправки 15 взяла слово Олена. Кожна поправка – один промовець.

Ми завершили обговорення. Я прошу всіх народних депутатів заходити до залу і підготуватися до голосування. Поки народні депутати заходять, має слово Геннадій Зубко, 1 хвилина.

Я прошу голів фракції запросити депутатів до залу і секретаріат Верховної Ради повідомити, що зараз буде прийняття рішення.

Геннадій Зубко. Будь ласка.

ЗУБКО Г.Г., *віце-прем'єр-міністр – міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.* Шановні народні депутати, насамперед хочу подякувати вам за ті рішення, які ви приймали з 2015 року. Завдяки цим рішенням люди отримали можливість не тільки приймати рішення, а й реалізовувати їх – це можливість набуття статусу об'єднаної територіальної громади. Зараз міста обласного значення виключені з цього процесу, і завдяки вашій спільній роботі в комітеті, у фракціях, у нас є можливість допустити до виборів 47 міст обласного значення. Це величезна кількість людей, які чекають на це рішення для того, щоб мати можливість впливати на своє майбутнє.

Я прошу підтримати законопроект у цілому з урахуванням поправок 8 і 13 і запустити цей процес.

Ви бачите, що дуже велика кількість громадян дивиться на зал з очікуванням цього рішення для того, щоб вже приймати участь у формуванні таких громад і, найголовніше, набути статусу об'єднаної територіальної громади.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я хочу нагадати, що цей законопроект ми розглядали в День місцевого самоврядування і нам не вистачило всього кілька голосів для того, щоб ми дали змогу об'єднуватися громадам з містами для того, щоб люди на місцях, які хочуть об'єднатися, отримали законом передбачене право. Сьогодні ми маємо знову шанс об'єднатися і прийняти позитивне рішення. Цього рішення чекає величезна кількість громад на місцях.

Я прошу всіх зайти до залу і відповідально голосувати. Одна з наших найбільш масштабних реформ – це реформа місцевого самоврядування. Вона повинна мати своє продовження і давати змогу людям реалізовувати своє право на об'єднання. Тому я буду ставити на голосування поетапно: спочатку ті поправки, до яких просив повернутися пан Микола, а потім проект закону в цілому. Я прошу дуже уважно і відповідально голосувати.

Отже, я ставлю на голосування пропозицію про повернення до поправки 8 і її підтвердження. Представник комітету просить повернутися до поправки 8. Прошу підтримати.

«За» – 258.

Повернулися.

Прошу підтримати поправку 8.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Прошу повернутися до поправки 13 на прохання комітету. Прошу голосувати уважно. Кожен голос має вагу. Прихильники проекту закону, прошу голосувати «за».

«За» – 243.

Повернулися.

Прошу підтвердити поправку 13. Прошу проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Комітет просить підтримати поправку 15. Прошу голосувати.
«За» – 242.

Рішення прийнято.

Тепер я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення» ([№ 6466](#)) для прийняття в повторному другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу проголосувати. Підтримаємо місцеві громади. Голосуємо!

«За» – 268.

Закон прийнято.

Я вітаю всі місцеві громади, які мають змогу об'єднатися після сьогоднішнього важливого рішення Верховної Ради України.

Дякую всім за дискусію.

Колеги, включення до порядку денного сесії: проект Закону «Про внесення зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» ([№ 8175](#)). Уряд звернувся з проханням підтримати включення до порядку денного сесії, щоб комітет міг його розглядати.

Прошу проголосувати за включення до порядку денного сесії проекту закону № 8175. Прошу підтримати.

«За» – 152.

Рішення не прийнято.

Ми маємо змогу перейти до екологічного блоку. Але перед тим, як до нього перейти, я хочу оголосити, що в президію надійшла заява від двох фракцій («Самопоміч» і «Батьківщина») щодо перерви.

Від двох фракцій до слова запрошується Єгор Соболєв, 3 хвилини. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Я хочу звернутися до людей, які були на Майдані, з важливим

повідомленням. Поліція і прокуратура затримали Івана Бубенчика, одного з майданівських активістів, який воював у війні за незалежність на стороні України. Зараз українська прокуратура просить для нього арешту за підозрою у вбивстві беркутівців на Майдані.

Я пропоную парламенту негайно викликати до нас Генерального прокурора України і міністра внутрішніх справ, щоб вони пояснили нам і суспільству, що відбувається, і чому вони в такий спосіб бачать правосуддя за результатами тих подій.

Нагадаю всім, хто забув, що ніхто з тих, хто розстрілював людей на Майдані, кримінальної відповідальності, покарання у вигляді в'язниці за це не поніс.

Я прошу спікера вважати це зверненням всієї фракції «Самопоміч». Луценко і Аваков мають прийти до нас і пояснити, що вони виробляють.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до питань екологічної політики.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» ([№ 6530](#)).

Давайте працювати ефективно і інтенсивно. Я ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту за скороченою процедурою. Прошу підтримати.

«За» – 150.

Рішення прийнято.

Я запрошую до доповіді міністра екології та природних ресурсів України Семерака Остапа Михайловича. Будь ласка.

СЕМЕРАК О.М., *міністр екології та природних ресурсів України.* Дякую, шановний пане Голово. Шановні народні депутати, перед тим, як представити урядовий законопроект, я хотів би почати з подяки за результати нашої спільної роботи минулого тижня. Дякую за підтримку важливих екологічних, природоохоронних законів.

Сьогодні на ваш розгляд вноситься проект Закону України «Про внесення змін до статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», який розроблено відповідно до статті 7 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

Законопроектом пропонується надати право Державній екологічній інспекції уповноважувати свої територіальні органи на проведення вимірювань, не пов'язаних з оцінкою відповідності продукції, процесів та послуг, відповідно до вимог до технічної компетентності та незалежності, також вносити Міністерству екології та природних ресурсів пропозиції щодо визначення методик вимірювання, обов'язкових до використання уповноваженими територіальними органами.

Хотів би зауважити, що внаслідок неузгодженості, яка сьогодні існує (цей законопроект має її ліквідувати), спочатку 2016 року скасований механізм атестації вимірювальних лабораторій, внаслідок чого територіальні органи Державної екологічної інспекції втратили можливість проведення вимірювань під час здійснення державного нагляду (контролю) у сфері своєї діяльності та проведення кризового моніторингу довкілля внаслідок виникнення аварійних ситуацій, пов'язаних із забрудненням об'єктів довкілля.

Сьогодні існує загроза призупинення інструментально-лабораторного контролю під час здійснення державного нагляду та контролю. Станом на сьогодні вже 14 інспекцій втратили таку технічну можливість, і прийняття цього законопроекту розв'яже цю проблему.

Шановні народні депутати, прошу підтримати законопроект за основу, а якщо буде воля, можливо і в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від комітету співдоповідачем я запрошую Дзюблика Павла Володимировича. Прошу виступати лаконічно.

ДЗЮБЛИК П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 66, Житомирська область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Дійсно, технічний момент порушується в цьому законопроекті. Комітет має зауваження з приводу цього законопроекту, тому я би просив підтримати його в першому читанні, а не в цілому. У період між першим і другим читаннями пропонується внести відповідні поправки для того, щоб привести його у відповідність.

Крім того, я би хотів звернутися до вас, Голово, для того, щоб ми все-таки розглянули сьогодні законопроект № 6598 з приводу жорстокого поводження з тваринами. Прошу всіх колег проголосувати за перше читання цього законопроекту без великих дискусій. Давайте все-таки попрацюємо хоч трохи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Від фракції «Блок Петра Порошенка» Хлань Сергій Володимирович.

Прошу всіх виступати максимально лаконічно.

ХЛАНЬ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 185, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Недаві Олегу.

НЕДАВА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 53, Донецька область, самовисуванець). Вітаю всіх! Це дуже простий законопроект, але він дає можливість екологічній інспекції працювати на повну і захистити нашу екологію та здоров'я людей і довкілля. Ми маємо сподіватися, що Міністерство екології та природних ресурсів має врегулювати свої повноваження у цій сфері діяльності, які визначені цим законопроектом. Це законодавчо закріпить повноваження та відповідальність Міністерства екології та природних ресурсів щодо визначення і встановлення чітких вимог до технічної компетенції та незалежності, а також в частині визнання критеріїв щодо методик вимірювань, що є обов'язковим до використання та мінімізації ризиків отримання недостовірних, упереджених результатів вимірювання.

Пропоную підтримати в першому читанні та врахувати зауваження під час доопрацювання до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Народний фронт» Бондар Михайло передає слово Унгурану. Будь ласка.

УНГУРЯН П.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Слава Ісусу Христу! Шановні колеги, ми маємо два закони. Ми маємо Закон «Про охорону навколишнього природного середовища», який є профільним законом для системи органів охорони довкілля, і Закон «Про метрологію і метрологічну діяльність». Є такий дуже важливий орган у нашій державі – Державна екологічна інспекція, яка має виключні повноваження щодо здійснення державного екологічного контролю на території країни, а також у пунктах пропуску прикордонного митного та іншого видів догляду і аналізу. Серед інших функцій Державної екологічної інспекції, особливо на державному кордоні, є саме функція здійснення радіологічного контролю на наявність радіаційних випромінювань, забруднення серед товарів, які або виїжджають, залишають територію України, або навпаки в режимі імпорту потрапляють на територію України, або в режимі транзиту проходять через територію України. Для того, що Державна екологічна інспекція могла в повному обсязі виконувати свою функцію, нам необхідно проголосувати цей достатньо технічний, але важливий законопроект.

По-друге, є така опція, яка є дуже важливою і бюджетоутворюючою, як заподіяння шкоди і відшкодування заподіяної шкоди, яка нанесена довкіллю. Це важливо з точки зору методик щодо забруднення водойм, землі або атмосферного повітря. Ми маємо дати Державній екологічній інспекції всі важелі впливу, а також профільному Міністерству екології та природних ресурсів щодо правильного обчислення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Заключний виступ. Від «Батьківщини» – Рябчин. Увімкніть мікрофон. Прошу всіх заходити до залу, через 2 хвилини відбудеться голосування.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина», Донецьчина. «Батьківщина» підтримує наявність у порядку денному саме екологічних законопроектів. На жаль, під час війни пріоритет екологічного та «зеленого» розвитку не є нагальним,

тому всі законопроекти, які розроблені на покращення довкілля і покращення рівня життя наших громадян, «Батьківщина» буде підтримувати.

Цей законопроект ми також підтримуємо. Він технічний, тому я пропоную голосувати його за основу і в цілому, щоб не витратити більше часу на такі законопроекти. Хотілося б отримувати від Міністерства екології та природних ресурсів більш фахові, більш комплексні законопроекти.

До того ж є певні запитання до міністра екології та природних ресурсів. Ви неодноразово висловлювалися за ліквідацію екологічної інспекції, створення державної природоохоронної служби, а зараз подаються законопроекти, які, в принципі, розвивають державну інспекцію. Прокоментуйте, будь ласка, ваші плани стосовно цієї структури, яку ви самі назвали корумпованою. Це перше.

І друге. Дуже велика кількість депутатів, громадських активістів протестують проти великих забруднювальних теплових станцій, які не встановлюють фільтри. Наприклад, у Дніпрі станції ДТЕКу дуже сильно забруднюють, що обурює громадянське суспільство і народних депутатів. Яким чином реагує ця державна інспекція? Чи завдяки цьому проекту закону буде покращена ситуація?

«Батьківщина» буде голосувати за цей законопроект. Пропонуємо за основу і в цілому, щоб ми не витрачали більше часу, тут немає чого доповнювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але в мене є пропозиція від комітету: тільки за основу.

Представники комітету кажуть, що можна голосувати і в цілому, якщо будуть голоси.

Отже, колеги, я прошу всіх зайти до залу, ми переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх підготуватися до голосування. Це питання екології. Давайте об'єднаємося в залі. Спочатку я поставлю на голосування за основу, а потім, якщо буде воля залу, в цілому.

Я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 6530) за основу. Прошу підтримати.

«За» – 211.

Прошу показати по фракціях і групах. Голів фракцій прошу посприяти, щоб депутати голосували під час прийняття рішення, а не стояли на вході.

Отже, «Блок Петра Порошенка» – 81, «Народний фронт» – 62, «Опозиційний блок» – 3, «Самопоміч» – 3, Радикальної партії Олега Ляшка – 12, «Батьківщина» – 12, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 10.

Колеги, прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту закону № 6530. Прошу всіх взяти участь у голосуванні. Голосуємо.

«За» – 223.

Ще три голоси.

Прошу зайти до залу і зайняти робочі місця. Є голоси, так?

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№6530). Прошу підтримати.

«За» – 234.

Повернулися.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» ([№ 6530](#)) за основу і в цілому, як пропонував комітет. Прошу проголосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо введення заборони на суцільну вирубку ялицево-букових лісів на гірських схилах Карпатського регіону» ([№ 6749](#)).

Давайте спочатку проведемо рейтингове голосування, щоб ми проект екологічного закону не поставили під ризик.

Отже, я ставлю на рейтингове голосування проект закону № 6749. Прошу проголосувати.

«За» – 196.

Не встигли.

Я ще раз поставлю на рейтингове голосування. Добре, починаємо розгляд проекту закону № 6749.

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою.

«За» – 171.

До доповіді запрошую Подоляк Ірину. Будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Пані Подоляк буде виступати з місця. Прошу.

ПОДОЛЯК І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Прошу...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я запрошую до слова щодо цього законопроекту голову підкомітету Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Павла Дзюблика. З місця, будь ласка.

ДЗЮБЛИК П.В. Доброго дня, шановні колеги! Я хотів би звернутися насамперед до представників фракції «Самопоміч». Все-таки я розумію, що є політичні моменти, але законопроект, внесений вашою колегою, стосується Карпатського регіону і продовження мораторію на вирубку дерев.

Ми багато разів спільно заявляли всі про те, що ми повинні ставати на захист зелених насаджень, робити все для того, щоб лісова галузь процвітала, щоб ліси залишилися нашим нащадкам. Яюсь нелогічно виглядає момент, коли доходить черга до екологічних законопроектів, а фракція не голосує і не підтримує ці законопроекти. Я просив би всіх колег, і в тому числі із «Самопоміч», які є авторами цього законопроекту, підтримати його в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Дзюблик.

Шановні колеги, я запрошую до слова міністра екології та природних ресурсів, який виступить на підтримку від авторського колективу (таке рішення було прийнято авторським колективом). Будь ласка.

СЕМЕРАК О.М. Шановні колеги народні депутати! Перш за все, дякую за підтримку попереднього екологічного законопроекту. Насправді, охорона навколишнього природного середовища повинна стояти поза політикою, тому що незалежно від наших політичних поглядів, ми живемо в цій країні, ми дихаємо цим повітрям, наші діти тут живуть. Це є та природа, яка повинна бути залишена нащадкам після нашої діяльності.

Законопроект, який зараз розглядається, підтримується Міністерством екології та природних ресурсів, оскільки він спрямований на захист лісів українських Карпат. Українські Карпати – це є перлина не тільки України, а й всієї Східної Європи. Для нас принципово важливо підготувати і модернізувати українське законодавство, щоб максимально захистити ліси в українських Карпатах. Тому прошу сьогодні проголосувати всі фракції, незалежно від політичних поглядів, політичних платформ за цей вкрай важливий закон для України і українських Карпат.

Дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, ми проголосували за скорочену процедуру розгляду цього законопроекту. Я дуже прошу зараз записатися на обговорення від фракцій. І хочу нагадати, що серед авторської групи цього правильного і важливого законопроекту, який ми розглядаємо в першому читанні, народний депутат Ірина Подоляк, Ярослав Москаленко, Тетяна Острікова, Артур Герасимов, Олена Сотник.

Олег Ляшко. У мене тут не вказано, мабуть. Це тільки розширює авторський колектив.

Іван Крулько виступатиме з місця. Я прошу ввімкнути мікрофон.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги народні депутати,

українці! Питання захисту карпатських лісів – це є надзвичайно серйозна проблематика, яку ми як парламент зобов'язані розв'язувати.

В Карпатському регіоні відбувається абсолютно несанкціонована вирубка лісів. У нас відсутня нормальна і адекватна законодавча база, яка б захищала українські Карпати, щоб вони могли розвиватися, щоб не відбувалося вирубки українських лісів.

Ми з вами тут, у сесійному залі, серйозно переживали, коли проблема вивозу з України лісу-кругляка набула такого значення, що це було навіть у вимогах Європейського Союзу. Безумовно, ми повинні не тільки захищати карпатські ліси, а й створювати по всій Україні, в усіх куточках нашої держави можливості, щоб сюди приходили інвестори, які будуть формувати тут нові робочі місця, відповідну інфраструктуру, і за кордон ми будемо експортувати не ліс-кругляк, а готову продукцію, яка матиме додану вартість, створюватиме робочі місця і забезпечуватиме сплату податків в українській державі.

Тому, безумовно, фракція «Батьківщина» буде підтримувати законопроект № 6749, який спрямований на посилення захисту карпатських лісів. Звертаємося до всіх інших фракцій з проханням підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за конструктивну позицію.

Віктор Галасюк буде виступати з місця від Радикальної партії.

ГАЛАСЮК В.В. Радикальна партія Олега Ляшка. Дуже приємно, що колеги з «Батьківщини» приєднуються до боротьби нашої команди за збереження українських лісів. Олег Ляшко є співавтором цього законопроекту про захист і збереження карпатських лісів. Більше того, ми виступаємо за захист і збереження всіх українських лісів, без виключення. Саме тому ми ініціювали мораторій на експорт лісу-кругляка, який сьогодні ефективно діє. Саме тому ми внесли в парламент разом з нашими однодумцями законопроект про криміналізацію контрабанди лісу-кругляка. Щоб було не так, як зараз: крадуть ліс, вивозять його ешелонами за кордон під виглядом дров і за це отримують штраф 5 тисяч гривень. Ні, ми пропонуємо в тюрму до семи років, а якщо рецидив – до 12 років. Щоб не хотілося красти в українців «легені» країни, робочі місця, доходи. Це неприпустимо.

Більше того, мораторій на експорт лісу-кругляка повністю діє по всіх деревних породах. Що ми бачимо? За державною статистикою України експорт лісу до Європи не відбувається, а за європейською статистикою з України ввозиться 500 тисяч тонн кругляка. Ви уявіть собі!

Ми будемо порушувати це питання в Європі на парламентському комітеті асоціацій. Ми з Олегом Ляшком звернулися до Прем'єр-міністра. Це неприпустимо! Контрабанді лісу-кругляка, яка сьогодні руйнує українську економіку, яка краде робочі місця українців за кордон, ми маємо покласти край. Завдяки мораторію деревообробна галузь отримала 2 мільярди додаткових інвестицій, на 4 мільярди додатково зріс несировинний експорт з країни, півмільярда додаткових надходжень до бюджету, десятки тисяч нових робочих місць по всій країні. Ми зробимо все, щоб ця політика стала не виключенням, а правилом. Це є послідовна політика Радикальної партії: підвищити вивіз-не мито на металобрухт, зберегти мораторій на експорт лісу-кругляка, залишити українські ресурси, щоб всередині країни вони працювали...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, залишається ще кілька виступів. Тому я продовжую пленарне засідання до кінця розгляду цього законопроекту (думаю, що на 10 хвилин).

До слова запрошується Ігор Шурма від «Опозиційного блоку». Він виступатиме з місця.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Я відразу хочу сказати, що фракція «Опозиційний блок» буде однозначно підтримувати дану ініціативу по одній причині. Ви знаєте, дуже багато точиться розмов про те, якою ми залишимо Україну після себе. Якщо хтось був у Карпатах і міг піднятися на високі схили, то він побачив би, яке жахіття сьогодні є з нашими лісами.

Даний законопроект стосується ялицево-букових лісів. Напевно, цього буде замало, треба говорити про вирубку лісів взагалі. Найгірше те, що і після цієї вирубки ніхто не проводить системне правильне засадження відповідними деревами. Виростають кущі, ми втрачаємо Карпати. А що як наслідок ми маємо? Ніхто не хоче задуматися.

Тисячі вагонів, ешелонів виїжджають у сторону Європи у вигляді лісу-кругляка або під іншими грифами. Ми говоримо, що це контрабанда.

Якщо у нас такі партнери в Європі і так переживають, як поборо́ти корупцію і контрабанду в Україні, знаючи, що це є контрабандний товар, навіщо вони приймають цей ліс ешелонами і вагонами. Вони стають співучасниками контрабандного руху. Проблема не тільки в Україні, а проблема і за кордоном. Не робіть з українців злочинців. Нехай перекриють кордон, відмовляться приймати його, обробляти, і тоді наші люди, які проживають у сільській місцевості, не будуть брати участь у цих вирубках. Тому це палиця на два кінці. Це треба підтримувати, але треба апелювати до європейської спільноти: припиніть провокувати контрабанду в Україні, не купуйте, і її у нас не буде.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, що підтримуєте цей законопроект. Це важливо.

Виступ від фракції «Блок Петра Порошенка».

Іван Спориш виступатиме з місця. Потім ще виступ від фракції «Народний фронт».

Прошу, пане Іване.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). «Блок Петра Порошенка». Це досить важливий законопроект. Тому я прошу передати слово знавцю Карпатських гір – Юрію Солов'ю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Юрію, вам слово.

СОЛОВЕЙ Ю.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ № 89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Виборчий округ №89, Гуцульщина і Покуття. Дякую, шановний пане Іване. Шановні колеги, я маю за честь представляти в українському парламенті гірські території. Тому хочу сказати, що

даний законопроект є надзвичайно важливим. В контексті даного закону я хочу вам навести один приклад, який стосується, зокрема, мого округу, Верховинського і Косівського районів. Чи можете ви собі уявити ситуацію: два найбільш лісистих райони, де вирубується найбільше лісу, при цьому у цих районах знаходяться села з розбитими лісовозами дорогами, відсутня нормальна інфраструктура дошкільних, шкільних закладів, і при цьому сотні тисяч кубів лісу щороку вирубуються і вивозяться за їх межі. Це абсолютно неприйнятна ситуація. Більше того, всі кошти у вигляді певної сплати спрямовуються до державного бюджету.

Саме тому я вважаю, що правильніше буде під час роботи над даним проектом закону, у найближчий час внести законопроект, який встановить земельний податок для державних лісгоспів, який буде спрямовуватися у місцеві бюджети. Для прикладу, Верховинщина, яка вирубує 150 тисяч кубометрів лісу в рік, зможе отримати понад 60 мільйонів гривень у випадку введення 400 гривень з 1 кубометру лісу. Саме тому нами, народними депутатами, розробляється відповідний законопроект. Я прошу наших колег вже в найближчий час внести його в стіни парламенту, щоб місцеві громади, на території яких вирубується ліс, отримували достатній фінансовий ресурс для того, щоб самостійно утримувати ці громади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Дзюблик від фракції «Народний фронт». Це останній виступ. Від БПП щойно виступали.

ДЗЮБЛИК П.В. Дякую, пані Ірино. Шановні колеги, в першу чергу я хотів би звернутися до Голови. Шановний Андрію Володимировичу! З шести важливих законопроектів екологічного дня ми встигаємо розглянути тільки два. Я прошу і головуючого, і всіх голів фракцій, решту законопроектів перенести на четвер.

Андрію Володимировичу, з приводу законопроекту. Нам у будь-якому випадку треба підтримувати цей законопроект, як і низку інших, щодо посилення кримінальної відповідальності за незаконний обіг деревини. Фракція «Народний фронт» підтримує цей законопроект і закликає всіх також підтримати.

А з приводу екологічного дня, перенесення законопроектів на четвер, я би все-таки просив включити до порядку денного четверга ті законопроекти, які ми сьогодні не встигли розглянути.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за виступ.

Шановні колеги, це був останній виступ у цьому блоці.

Дуже просимо повертатися на місце. Зараз буде голосування щодо законопроекту № 6749. Ми чули позицію всіх фракцій парламенту, які підтримують цей законопроект, і серед авторів законопроекту є представники всіх фракцій. Тому давайте ми об'єднаємося під час голосування. А потім Голова Верховної Ради України поінформує колег щодо тієї короткої наради, яка відбулася з представниками фракції «Самопоміч» під час дискусії щодо цього законопроекту.

Шановні колеги, просимо повертатися на ваші робочі місця.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я прошу уваги! Ми переходимо до голосування. Я щойно почав вивчати ситуацію, про яку у виступі говорив представник фракції «Самопоміч». Я переговорив з міністром МВС. Зразу після завершення засідання я матиму розмову з Генеральним прокурором, щоб з'ясувати цю ситуацію. Ми зможемо завтра повернутися до неї, бо є ймовірність, що все вирішиться до вечора. Є висока ймовірність, що так і буде. Зранку, я вам гарантую, що я доповім вам про свою розмову з Генеральним прокурором. Наскільки мені відомо, що припис на даний арешт дав Горбатюк. Я вивчу цю ситуацію і зранку доповім парламенту.

Зараз я прошу, щоб ми позитивно проголосували за екологічний законопроект, який ні в чому не може бути поставлений під сумнів через політичні дискусії у цьому залі. Ми переходимо до прийняття рішення.

Я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо введення заборони на суцільну вирубку ялицево-букових лісів на гірських схилах Карпатського регіону» ([№ 6749](#)). Підкажіть мені, бо мене не було в залі. За основу? Прошу підтримати за основу.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Давайте спробуємо проголосувати в цілому. Пані Ірино, не ставимо в цілому? Комітет – проти, автор – проти.

Отже, проект закону № 6749 прийнятий за основу. На жаль, ми не встигли...

Ставлю на голосування пропозицію про скорочений строк підготовки проекту закону № 6749 до другого читання. Прошу проголосувати.

«За» – 218.

Не встигли. Дуже проста пропозиція: скорочений строк підготовки до другого читання.

Отже, ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу підтримати.

«За» – 219.

На жаль, немає голосів, але проект закону прийнятий за основу. Бажаю плідної роботи в підготовці до другого читання. Не всі екологічні законопроекти ми встигли розглянути.

Час вичерпаний. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошую закритим. Завтра о 10 годині прошу всіх прибути до залу для продовження нашої роботи.